

Innst. S. nr. 122

(2006-2007)

Innstilling til Stortinget fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Dokument nr. 8:9 (2006-2007)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Lars Sponheim og Borghild Tenden om gjennomgang av personvernet i samferdselssektoren

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen foreta en bred gjennomgang av personvernproblematikken knyttet til overvåking og registrering i samferdselssektoren, og om at dette presenteres i en egen stortingsmelding."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Eirin Faldet, Svein Gjelseth, Irene Johansen, Torstein Rudihagen, Tor-Arne Strøm og Truls Wickholm, fra Fremskrittspartiet, Bård Hoksrud, lederen Per Sandberg og Arne Sortevik, fra Høyre, Øyvind Halleraker og Beate Heieren Hundhammer, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland, fra Kristelig Folkeparti, Jan Sahl, fra Senterpartiet, Jenny Klinge, og fra Venstre, Borghild Tenden, viser til vedlagte uttalelse datert 11. januar 2007 fra Samferdselsdepartementet v/statsråden i saken.

Komiteen understreker at spørsmål knyttet til overvåking og registrering i samferdselssektoren er viktige spørsmål som det er på høy tid å få drøftet på bred basis, slik forslagsstillerne tar til orde for. Helautomatiske bomstasjoner på veganlegg, betalingsbrikke plassert i bil for betaling på veg og ferjer, for annen

transport og i parkeringsanlegg gjør "sporing" mulig. Slike og liknende tiltak innenfor samferdselssektoren kan ses på som skritt i retning av et overvåkingssamfunn, der det vil være mulig å overvåke overalt og alltid hvor vi kjører, når vi kjører, hvor fort vi kjører og hvordan vi kjører. Retten til å kunne bevege seg fritt og uregistrert på norske veier er en viktig rett, og derfor bør tiltak som reduserer eller begrenser denne retten diskuteres nøye.

Komiteen viser til St.meld. nr. 17 (2006-2007) Eit informasjonssamfunn for alle, som er til behandling i komiteen, og der det er foreslått å oppnevne en personvernkommisjon. Komiteen vil ellers vise til ytterligere drøftelser omkring personvern i samferdselssektoren ved behandlingen av St.meld. nr. 17 (2006-2007).

Komiteen har også merket seg samferdselsministerens kommentar til forslaget i brev til komiteen datert 11. januar 2007, med bl.a. henvisning til at personvern også vil bli behandlet i neste melding om Nasjonal transportplan og i "samtykkeproposisjon" om EFC-direktivet (Electronic Fee Collection) som vil bli lagt frem for Stortinget senere i vårsesjonen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at med varslede tiltak innen samferdselssektoren ikke så langt frem i tid, blir det ingen mulighet til å være anonym - det gir mindre frihet for lovlydige borgere.

Disse medlemmer legger til grunn at resultatet av kommisjonens arbeid vil bli fulgt opp gjennom en melding til Stortinget.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Kristelig Folkeparti og Venstre, foreslår at dokumentet vedlegges protokollen.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at et sterkt personvern er avgjørende både for den enkeltes frihet og for demokratiet. Vernet om den private sfæren er en

forutsetning for et fritt samfunn. Friheten forutsetter at hvert menneske vernes mot utilbørlig registrering, overvåking og inngripen i privatlivet. Disse medlemmer vil peke på at vi stadig ser et økt press mot personvernet. Det planlegges nå systemer i samferdselssektoren som gjør at den enkeltes bevegelser i trafikken registreres ytterligere. Disse medlemmer mener vi går mot et mer gjennomregistrert samfunn, hvor det blir vanskeligere for den enkelte å opptre anonymt. Et eksempel er de nye sporingsmulighetene som RFID (Radio Frequency Identification)-brikkene gir.

Disse medlemmer innser at det i mange sammenhenger er krevende å innta et prinsipielt standpunkt når det gjelder personvern. De aller fleste saker og initiativ hvor andre hensyn enn personvern hensyn blir tillagt størst vekt, springer ut fra gode hensikter. For disse medlemmer er det viktig at det føres en konsekvent personvernpolitikk. Disse medlemmer mener utviklingen av informasjonsteknologi i samferdselssektoren reiser så mange spørsmål knyttet til personvern at det er behov for en overordnet gjennomgang av temaet.

Disse medlemmer vil vise til et forslag fra representantene Lars Sponheim og Odd Einar Dørum om oppnevning av en kommisjon for personvern (Dokument nr. 8:54 (2005-2006)) og til St.meld. nr. 17 (2006-2007) der Regjeringen drøfter oppnevning av en slik kommisjon. Disse medlemmer er glade for at Regjeringen støtter forslaget om opprettelse av en personvernkommisjon. Disse medlemmer vil understreke at personvernsspørsmål er sektorovergripende, og at det derfor er viktig at det oppnevnes en kommisjon som kan gi en helhetlig oversikt over utfordringene for personvernet.

Disse medlemmer mener imidlertid ikke at en slik sektorovergripende kommisjon erstatter et behov for en gjennomgang av personvernsspørsmål på områder der det er et særlig behov for det. Disse medlemmer mener samferdselssektoren er et slikt område og vil eksempelvis peke på lokaliseringstekno-

logi, RFID, kameraovervåking, satellittovervåking, automatiske identifiseringssystemer og samordning av ulike systemer. Selv om en personvernkommisjon blir oppnevnt, må det etter disse medlemmers syn arbeides videre på de ulike områdene hvor personvernet er særlig presset. Disse medlemmer mener på denne bakgrunn at personvernutfordringene er så store i samferdselssektoren at de bør gjennomgå og presenteres i en egen stortingsmelding.

Disse medlemmer foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen foreta en bred gjennomgang av personvernproblematikken knyttet til overvåking og registrering i samferdselssektoren, og om at dette presenteres i en egen stortingsmelding."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Kristelig Folkeparti og Venstre:

Stortinget ber Regjeringen foreta en bred gjennomgang av personvernproblematikken knyttet til overvåking og registrering i samferdselssektoren, og om at dette presenteres i en egen stortingsmelding.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteens tilråding fremmes av Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til dokumentet og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:9 (2006-2007) - representantforslag fra stortingsrepresentantene Lars Sponheim og Borge Tinden om gjennomgang av personvernet i samferdselssektoren - vedlegges protokollen.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 15. februar 2007

Per Sandberg
leder

Arne Sortevik
ordfører

Vedlegg**Brev fra Samferdselsdepartementet v/statsråden til transport- og kommunikasjonskomiteen, datert 11. januar 2007****Dokument nr. 8:9 (2006-2007) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lars Sponheim og Borghild Tenden om gjennomgang av personvernet i samferdselssektoren**

Jeg viser til brev fra Transport- og kommunikasjonskomiteen av 26. oktober 2006 der det bes om uttalelse til Dok. nr. 8:9 (2006-2007).

I det ovennevnte forslaget blir Regjeringen bedt om å "foreta en bred gjennomgang av personvernproblematikken knyttet til overvåking og registrering i samferdselssektoren, og om at dette presenteres i en egen stortingsmelding". Det blir spesielt referert til bruk av elektroniske brikker som betalingsmiddel i kjøretøy.

Personvern er i mellomtiden blitt behandlet i kapittel 8 av St.meld. nr. 17 (2006-2007) "Eit informasjons-samfunn for alle". Jeg viser til forslagene og omtalen der, særlig under tiltak 8.1 (nedsetting av en personvernkommisjon) og tiltak 8.2 (tilbud om anonyme løsninger). Regjeringen vil utrede muligheten for pseudonyme løsninger og sertifikat samt for anonyme betalingskort som alternativ til kort eller brikker knyttet til identitet. Videre skal Regjeringen revidere personopplysningsloven parallelt med den planlagte personvernkommisjonens arbeid.

Det er knyttet personvernspørsmål til flere områder innenfor samferdselssektoren. Fokuset har særlig vært på bompengeneinnkreving, og da spesielt på såkalte "automatiske" bomstasjoner, men også systemer som

ATK (Automatisk trafikkontroll). Spørsmålet om anonymt betalingsalternativ i automatiske bomstasjoner som ikke tilbyr kontant eller manuell betaling, er behandlet med vedtak i Personvernemnda av 7. mars 2006 (klagesak 2005-11). Her er konklusjonen at det skal bli gitt tilbud om en anonym avtale med bruk av AutoPASS-brikka, som er den løsningen Vegdirektoratet har ønsket. Helautomatiske bomstasjoner blir konsesjonspliktige, og Datatilsynet har seinere gitt konsesjonsvilkår.

Selv om det er flere problemstillinger knyttet til personvern i samferdselssektoren, vil jeg påpeke at personvernspørsmål i stor grad er sektorovergripende - som det også understrekes i St.meld. nr. 17 (2006-2007). Jeg mener derfor at det vil være mest hensiktsmessig at en eventuell stortingsmelding om personvern har en sektorovergripende tilnærming, og at personvern i samferdselssektoren inngår som et viktig punkt i en slik eventuell melding. Dette er spørsmål som det vil være naturlig at Regjeringen vurderer nærmere i oppfølgingen av St.meld. nr. 17 (2006-2007). Det vil ellers bli gitt en omtale av personvern i neste melding om Nasjonal transportplan, og jeg vil også vise til samtykkeproposisjon om EFC-direktivet (Electronic Fee Collection), som vil bli lagt fram for Stortinget seinere i vårsesjonen. Personvern vil bli omhandlet i denne proposisjonen.

